

Ese de două ori in septemana: Joi-a si Dominec'a; era candu va pretinde importantia materieloru, va esi de trei seu de patru ori in septemana.

Pretulu de prenumeratiune.

pentru Austria:
pe anu intregu 8 fl. v. a.
diugetate de anu 4 fl. v. a.
patraria 2 fl. v. a.

pentru Romania si strainatate:
pe anu intregu 12 fl. v. a.
diugetate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea seu expeditura; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

—♦♦♦—

Pentru anuntii si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7. or. de linia; repetirile se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pentru una data se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

pre ultimulu patrariu alu anului currie, adeca de la 1. optovre pana la 31 dec. 1871, cu pretiulu si in conditiunile de pan' acuma si cari se vedu in fruntea foiei. —

NB! Tramitarea banilor de prenumeratiune se pote face prin avise postali, seu priu epistole francate.

Redactiunea.

Pesta, in 2/14 optovre 1871.

Sciti — ca se intrebamu asia: cum s'au portatu de 10 ani incoci, barbatii si clicele, ce perondandu-se, primira guverniumu si poterea — din manele absolutismului bancrotatu?

S'au portatu — inca mai reu, mai miserabilu, de catu acelu absolutismu.

S'au portatu — fora temere de Ddiu si fora rusine de omeni.

S'au portatu — in faci'a lumei desconsiderandu moral'a si dreptatea, ca unii ce — nu credu in ele!

Atatu de — fora sfiela si-au jocatu orgiile cinismului seu acesti faptoři, chiamati a regenera pe bieta Monarchia austriaca si a inaltia autoritatea decadiuta a Tronului, in catu am ajunsu, de Monarchulu se insulta de pe tribuna, (a se vede mai diosu scenele de marti-a trecuta in diet'a Austriei inferiori,) — er poporulu, pana si celu mai simplu si necultu, atientindu-si ochii a supr'a domniloru de la potere, sta uimitu si se intraba:

„Ei bine; dar deca acesti domni, cu mult'a loru carte si istetime, ei, cei mai aproape ai Imperatului si ai papei, precum si ai tuturor celoralalti santi parinti in auru si purpuru, — nu credu in Ddiu si nu tienu la dreptate, si nu se temu de remuscari de cugetu, — apoi noi multinea, noi — adeverat'a potere, candu este vorb'a de pumnu si de paru, ba chiar si de pusca si de spada, — noi pana candu se mai fimu prosti si se credemu, si se netememu de Ddiu si de rodera consciintiei, si pentru moral'a si pentru Ddiu — se mai ascultamu de domni si se ne supunemu loru?“

Eca originea demoralisarei generale! Ast'a este ce a datu nascere miscariloru poreclite anarchice si pretensive, mai vertosu prin orasiale mari, din partea lucratoriloru; firesce fiindu ca — lucratorii de prin orasia, sunt martorii cei mai de aproape, in ai caror'a ochi mai vertosu trebue se cada pe tota di'a pecatele guvernialoru si ale politice, si ale organoloru loru.

Pana si in Anglia, a carei larva de liberale si democratica, mai bine a fostu sustienuta, ba pana si in America-nordica, unde plutocrazia nici catu e negrulu sub unghia nu este mai buna si mai onesta de catu domni nostri, facia de poporu, — pana si acolo aceste miscari au inceputu a inspira ingrigiri si mare neodilma. Dar ele — nu pote se nu se ivesa pretotindenia si se cuprinda pe tote poporale, si se amenintia — nu numai pre toti domni si pre tote tronurile, ci chiar umanitatea si civilizatiunea intraga!

Astfelu pecatele, gresielele, nebun'a domniloru — totu mereu urma, cautata se urme, a se descarca in capulu loru, si pentru ei — in capulu societatei, pre carea tocmai ei pretindu c'ar ave a o regul'a si salva, pre candu ei, ca de peru o teraiescu in prepastia! Astfelu domni stepanitori devinu prin portarea

loru neghib'a, cei mai mari inamici ai societatei si ai tronuriloru, devinu principali comunisti si anarchisti!!

Si se impare, ca domni stepanitori, traiescu si pecatiuescu in credinti'a ca — a peccatu, a desconsidera dreptatea si a deverulu si umanitatea, este unu privilegiu si o finetia numai a loru, si ca poporulu foradelegile loru le-ar tiené de totu atatea vertuti si acte de mare intieptiune!

Trecut'a insa umbra legii, si — cu mintiun'a nu mai merge, si domniloru nu li remane, de catu: ori se fia si ei omeni de omenia, si — cate li place se-li faca loru poporale, se faca intru asemenea si ei poporaloru, si — ce loru nu li ar placé se li faca altii, se nu mai faca nici ei altor'a; — ori se fia pregatiti la lupte nenctetate si pline de pericle — din partea poporaloru!*)

Ne adresamu de a dreptulu domniloru Ministri unguresci, (si a nume domnului *Pankov* de la culte si instructiunea publica,) si am dori se-i facemu se pricepa bine si se ie a minte catu mai seriosu cele ce li avemu se li dicemu aici — de ocamdata numai despre unu mare peccatu alu loru, unu peccatu strigatoriu la ceriu!

Am frundiaritu in bugetulu substernutu de ei pentru anulu 1872, ne-am opritu cam multisoru la preliminariale pentru instructiunea publica; am mai ascultat apoi si desbaterile comisiunei bugetarie totu a supr'a acestoru preliminarioru si — eca ce am aflu: am aflu ca — *mi, dieci de mi, sute de mi, milioane* — se provedu si se incuviintiedia cu tota usorimea pentru *instructiunea, invetiamentulu, cultura magiara* — de totu felulu, in tote ramurile de sciintia, prin clase si institute inferiori si superiori, — **totu din banii comuni ai tieriei**, bani la cari poporale si natiunile nemagiare, contribuescu asemenea si au asemenea dreptu, *fora ca se pentru ele, pentru cultur'a loru natiunale se se faca catu mai putienu!* — ba ele, acele natiuni nemagiare, cari constituescu majoritatea prevalinte a patriei, ele in aceea comisiune bugetaria — nici nu sunt reprezentate, chiar precum interesele loru vitali nu sunt respectate in bugetu!!

Acest'a este — repetimu cea mai nesuferibile anomalia, este — cum ne sprimaramu mai susu, chiar unu peccatu, strigatoriu la ceriu. —

Iritatiunea nemtiloru pentru propusetiunile de complanare ale Cehiloru, adeca planulu loru de o noua sistema politica de statu, nu numai ca nu s'au asiediatu si demolitu de felu, ci organele nemtiloru, stepanitori pan' acuma din colo de Laita, continua a face felu de felu de combinatiuni si demonstratiuni contra acelu planu. —

Duoue aparitiuni mari si minunate, merita se fia notate de noi, si — deca domni stepanitori magiari ai nostri, ar fi barbati de intieptiune si de adevratu patriotismu, acelea

*) Candu noi deja scrisesemu aceste siruri si le tramiseramu in tipografia, eca ce cetimu intr'unu articlu de fondu a lui „P. Ll.“ de vineri: „Legelatiunea si administratiunea trebue se se petruna despre necesitatea de dreptate sociale; societatea intraga trebue nobilitata prin tendintie noue, potrice si umane. Egoismulu susu, invid'a si parerea de reu diosu, resbelulu fora minte si consciintia de ambele parti — trebue se incete. Privirea si tractarea omeniloru de o pura machina economica, trebue se dispara!“

Va se dica, cu alte cuvinte guvernamentalulu „P. Ll.“ recunose si intaresce totu aceea ce scriseramu noi; firesce ca elu sentint'a sa n'o aplica specialu a supr'a dlui c. *Andrássy*, patronulu seu, dar nici nu-lu pote scuti de consocintie! —

in momentu ar trebui se li deschida ochii si se li iotorca inim'a si tota atentiunea spre noi romanii. —

Antaiu. Foile nemtiescu de aici, cari tote joce pe magiaroni in gradulu superlativu, — de candu cu planulu Boemiloru d'a nimici *supremati'a* nemtiescu din colo de Laita, de o data si perdura totu cumpetulu si-si cadiura din rola, ele uitara ca sunt magiare, adeca ca porta acesta masca, si prupsora intr'unu tonu *pangermanu*, de care in desiertu am cautat'a urme in celel-lte foi, adevratu magiare, fia guvernamental, fia opositiunali. —

Cine cetesce pe ambele „Lloyd“-uri din dilele trecute, nu pote se nu veda, ca noi am avutu deplina dreptate, candu am d'au, ca — *germanismulu la noi tace in caus'a de natiunaltate, ba inca urla cu magiarii in contra-ne*, pana ni va cutropi tier'a, candu apoi intr'o buna demineta se va *prochiam'a de Germania*, si inca de Germania pan' la Marea-negra!“

A duou'a. Totu foile magiario-germane, buna ora „P. Ll.“ constata, ca — periculu celu mare pentru Monarchia, si asi-dara si pentru Ungaria este, caci prin dreptulu de statulu Boemiei, acesta tier'a, si in ea *majoritatea ceho-slava, tocmai prin marea-suma ce contribue la afacerile comune ale Monarchiei*, devine, trebue se devina, *dispunetoria in Austria*, in resbelu si in pace. Caci fora de votulu ei, votulu ei de sine statatoriu, — nimicu nu se va pote face! —

Acestu momentu este intr'adeveru multu ponderatoriu, caci Boemia intr'adeveru platesce — dupa Ungaria cu tierile ei coronali, *cea mai mare contributiune*, — aproape statulu de mare easi a Ungariei!

Dar ore dnii stepanitori ai nostri, pricepu ei ce va se dica acest'a? Pricepu ei ca — oi prin *supremati'a* loru, si a nume prin *impilavea si slabirea romaniloru*, au remasu, seu sunt pe cale d'a remane — *isolati*, si au se devina espusi la estremulu periclu, si n'o se aiba chiar nici unu poporu pe carele se se pota radiema cu liniscea inimei si securanti'a solidaritatei, — ci giuru impregiuru vor semti numai dusimani de morte?!

Noi, din clubulu natiunali, printr'unu delegatu alu nostru, dlui A. M. *indata dupa instalarea Ministeriului ungurescu, formalmente* l'am reflectatu la acesta eventualitate, ce astadi atatu de aproape si pre facia ne amenintia, si i-am oferitu man'a nostra de ajutoriu, servitiile nostre, inim'a nostra fratieasca, firesce cerendu dovedi de fratieate adevrata si din a loru parte; dar — am fostu desconsiderati. Ore acum desteptase-vor in facia periculu, domni magiari, pana mai este unu picu de timpu?! Ne indoimu. Li-a luat Ddiu mintea. —

Despre fas'a in care se afla astadi procesulu nostru politicu-constitutiunale, atatu de alarmatoriu, nimicu nu se soie positivu. Facia de totu felulu, cele mai agere si drastice manifestatiuni ale nemtiloru, organele cehice afirma ca — *responsulu Monarchului* la adres'a loru, dej'a ar fi datu gat'a, si poimane, luni, se va si publica in diet'a din Praga; — in fine ca, ministeriulu *Hohenwart* ar sta firmu ca unu stenu de petra, langa planurile cehiloru de complanare; ba inca si mai multu, ca acele planuri ar fi fostu comunicate si dlui c. *Andrássy* si aprobate si de acest'a!

In acesta din urma privintia, „P. Naplo“, pururia bine informatu despre cele ce privescu pre dlui c. *Andrássy*, astadi in fruntea foiei vino a recunose ca, intr'adeveru acest'a din capulu loculu a fostu informatu despre planurile lui *Hohenwarth*, dar ca elu s'a pronunciatu cu indatinat'a-i reserva, accentuandu insa *duoue*: *antaiu, ca pactulu dualisticu se remana intactu*, — (prostu lucru; easi cum acest'a ar fi cu potintia!) er a duou'a, *ca maiorisarea nemtiloru se se evite!* (Lucru si prostu si slabu; pentru ca e nenaturalu!) La acesta din urma preteu-

siune apoi, dice „P. Naplo“, s'a comunicatu dlui c. *Andrássy* proiectulu de lege pentru egalitatea natiunale in Boemia, *care proiectu se va recomand'a de esemplu si altoru diete provinciali.* (!!!)

„*Nar. Listi*“, organulu natiunali alu Cehiloru, publica unu planu, *dupa care crede ca se va procede a delegarea cestiunei de impicare*. Acestu planu merita a fi cunoscutu.

In adres'a catra Corona, (carei precum aretarumu in nrulu precedentu, i sunt adause proiectele de legi fundamentali si de unu nou statutu pentru reprezentant'a tieriei, —) se cere convocarea dietei coronatiunali. Acest'a se convoca pe bas'a noului statutu, dar la ea se vor convoca si *staturile*, cari pan' la 1848 reprezentau autonomi'a Boemiei; aceste staturi, (— feudalii trecutulu,) se aduna si — *cedu formalmente dietei de incoronatiunale dreptulu loru reprezentativu alu tieriei*. Astfelu se s'firma in facta continuitatea de dreptu a statulu boemu. — Diet'a de incoronatiune apoi *vetedia* articlii fundamentali de lege, legea pentru egalitatea natiunale, noulu statutu pentru reprezentatiunea legelativa a tieriei; statoroscu diplom'a si juramentulu de incoronatiune. — La incoronare vor fi invitate si vor particip'a dietele din *Silesia* si *Moravia*, cari infaciandu-se, se vor impreuna cu diet'a Boemiei, astfelu formandu *diet'a generale a tierelor Coronei boemice*. —

Tote sunt frumoase; numai catu pana se ajunga lucrurile acolo, este unu drumu lungu si — plinu de pericle. De aci este ca multi abia pe anulu 1873 punu incheierea acestui opu gigantic. — Er noi, cu a nostra *marghita* pricepere, — marturisimu ca nici nu potemu se-i vedemu capetulu si modulu de incheiare; celu putienu nu — cu pace si cu multumire! —

In nrulu precedentu alu foiei nostre amintiramu de scandalele intemperate in Aul'a Universitatii si in Diet'a provinciala din Viena. Venimu precum promiseram, a le descrie acelea mai lamuritu, pentru ca on. nostru publicu se cunosca pe nemtiulu cultu — si din acesta parte. —

Luni-a trecuta s'a tienutu in Aul'a Universitatii instalarea solena a noului Rectore magnificu, dlui cav. de *Hye*. A fostu de facia multu publicu si s'a infaciastu si dlui c. *Beust*, cancelariulu imperiului, asemenea si guvernatoriulu Austriei inferiori, dlui *Weber*, apoi si Ministerulu instructiunei publice, dlui *Jiricek*. La infaciastura acestui din urma, sutele de studintii au proruptu in *fluerari* si strigari de „peratu“ si totu felulu de insulte, incatu dlui *Ministru* a cantatu se ese din adunare cu rusine! Dlu c. *Beust* si cu guvernatoriulu *Weber*, au remasu si au fostu aplaudati de multime. D'alta parte, facendu-se amintire de Ministerulu *Schäffle*, si acestuia s'au strigatu multe „perat“ agomotose. —

Din acestu casu se da cu socotela ca Ministerulu *Hohenwart* va se staruiesca demisiunarea lui *Beust*, si dora inohiderea Universitatii, ca satisfactiune, pentru Ministerii insultati, — seu ca acestia 'si vor da dimisiunea. —

Er intemplantia de marti din Diet'a Austriei inferioare, a fostu in putiene cuvinte, urmatori'a:

Er a ordinea dilei reportulu comisiunei pentru alegerea in senatulu imperiale, si dlui *Giskra*, ca reportore, in faci'a pretensiuniloru si propuneriloru dietei din Praga, recomand'a se face alegerile *espresu* numai pentru *Senatulu imperiale celu legalu, dupa constitutiunea de decembre*; adeca cu reserva.

Dupadlu *Giskra* vr'o diece oratori se scolaru si inferaru care de care mai ageru politic'a Ministeriului *Hohenwart*; unii mersera a isbi pana susu la Tronu.

Mende buna ora, consiliariu de curte la supremulu tribunalu, se sprima ca deca prin incuviintierea planuriloru dietei din Praga, s'ar viola constitutiunea imperiului, apoi elu „si-ar

smulge din inima credința în parolă de barbatu si de Domnitoriu!

Si mai departe morse deputatul Granitsch, carele aruncandu o reprivere spre trecutu, constatã totu numai *frangeri de parole, nimiciri de constitutiuni de o parte, si sustieneri de alta parte!* (Adeca Monarcholu totu le-a datu si apoi le-a nimicitu,  r popórale le-au sustienutu! — Ce ar dice domnii magiari, déca romanii din Ardélu ar veni să vorb sca acésta limba in Diet'a loru din Pesta?)

In desiertu guvernatoriulu Austriei de diosn, de repetite ori incerc  să intrerumpu pre dlu Granitsch; căci intréga Diet'a respundea cu aplause pentru oratorele temerariu!

Nime nu se va mir  deci, candu vomu spune că, in consecința acestoru aparitiuni revolutiunare, burs'a de Viena a avutu dile rele, si cursurile au fostu ca cuprinse de friguri! — si că buna  ra „P. Napló” astadi serie, cumca in Viena lucrurile au ajunsu, „incátu peste nópte se potu intempr  tóte!”

Dar inca un'a suntemu detori să amintimu din acea siedintia a Dietei de Viena, s'  amintimu pentru ca — s  fia de invetiatura si publicului nostru, si domniloru romani ce facu servitua strainiloru in contra natiunei sale, celu putienu dupa parerea acesteia.

Unii oratori tractara pe Ministrii nemtiesci, plecati cehiloru, cu numirea de *reptile sc rnave si urgisite*;  r Ministrului Sch ffle, nemtiu din Germania cea mare, i disera: *aventurariu strainu, fora inima si consciintia!*

 ca limbagiulu parlamentariu alu celei mai culte natiuni din Austria.

Facia de aceste portari si espeptatoriuni ca de ómeni ordinari si beti, prin c rcime, foile cehiloru — nu vor să remana cu nemicu inde retu, ba ele se adopera a li d  unu resnetu inca mai spurcatu. „Politik” din Praga buna  ra, tienendu pre dlu c. Beust de complice alu nemtiloru turbati, serie la adres'a lui: *Blastematiel'ei lui („seine Schandthaten”) au implutu lumea de sc rba, si stă omulu la indoiéla, să scuipa a supr'a lui, său a studintiloru vienesi!*

Si-apoi asti ómeni, aste popóra, să p ta incape si vietiu ca frati intr'  tiéra! —

Fiindu că aci avuramu ocaziune, a d  c te-va invederate probe despre limb'a ce astadi o vorbescu unele popóra ale Monarchiei nóstre intre sine si cu unii, de alta politica ai sei, si cu guverniale Maiestatei Sale, ba chiar si cu Sacratissim'a Maiestate; pentru ca amicii nostri cei ce credu, că a nóstra limba, facia de ai nostri domni din taber'a guvernului, si chiar facia de guvernulu magiaru, n a i amicu de mórte, ar fi ajunsu dej  une ori pr  ager'a: să ni fia permisu a mai cit  aici si din „Zastava” serb sca unu pasagiu, despre modulu cum se sprime ea tacia de dlu c. Andrassy, pentru că a amenatu de a trei-a  ra diet'a croata. „Zastava” serie in nrulu seu 110:

„Pana candu asia si totu asi , dle Conte! Au mesur'a totu nu s'a implutu?”

Dup' at tea rele si necasuri ce ai facutu acestei tieri, să ai, ori mai bine — să nu ai at ta omenia si semtiu mai delicatu, ca să o cruti de at tea vatam ri si umiliri? D'apoi că regatulu croato-slavonu nu este dominiulu s u proprietatea Dtale, nici natiunea croato-serba nu e famili'a Dtale, cu carea să te poti joc  si s'  insulti... Acést'a, dle Andrassy, nu acésta f ia ti le dice si te intr ba, ci poporulu de pretotindenia in Croatia si Slavonia.”

Din strainatate nici spaciulu nu ni i rta, dar n'avemu să amintimu multe.

In Franca, acum 8 dile, for'a veste repaus  ministrulu de interne Lambrecht, carui inca nu s'a gasitu succesoru. Se vorbesce de Casimir Perere, dar mai vertosu de Lefranc, care astadi este la comunicatiuni.

Resultatulu alegeriloru municipali este constatatu; republicanii au invinsu pretotindeni,  r monarchistii abia au isbutitu pre at ta, pre c tu republicanii rosii; astfelu numai bine 'si voru tiené compen'a unii altor'a, pentru ca nici unii, nici altii să nu impedece lucrarea celoru moderati. —

In Spania ministeriulu nou urma a se aret  c tu de liberale, ba pana si radicale; astfelu agitatiunea s'a domolitu.

„Se vorbim  tare, — s u mereu?”

Cu, s u — fora reserva?”

Ac sta cestiune, cam de vr'o patru septemani, ne'ncetatu ni se iuverte prin capu; de atunci adeca, de candu in trecerea nóstra prin Transilvania, intie-

leseramu cam, de ce se lucra acolo, cu ce planuri se fragmenta — amicii guvernului magiaru — in privint'a romaniloru ardeleni!

Opositiunea romana, măcar c tu de ne'nsemnata si pasiva, este unu spinu afundu in carnea statului magiaru.

Ce-i pasa dlui Andrassy de acestu spinu micu si subtile, candu elu are dile bune, si traiesce in dulce „dinom-danom!” Densulu atunci ride de acelu prepaditu de spinu, că cut sa s -lu impunga c te o data.

Dar candu ceriulu politicu se intuneca, si de afora, prin crepaturele usieloru si ferestreloru strabate unu frigu ce-lu apuca si-lu scutura ca niscari friguri si pre magiaru, atunci spinusulu romanu impunge si ustura reu, si dlu atotpotericu ministru alu MSale austro-unguresci, se vaiera si n'are odiha.

Si apoi — cautu cu tob'a, in tiéra — nu doftori pricepetori si onesti, căci acestia dej  i-au spusu, că nu este vindecare si scapare de spinu, for'da taid o buna bucatica din carne, ci cautu — ciarlatani, cari s -lu unga cu mintiuni, si s -lu imbete cu tamai'a propriei sale laude; astfelu să-i aline dorerea!

Dar — beti'a trece si dorerea  r vine, si ea dupa beti'a vine totu mai inveninata; spinulu căci este afundu; si tocmai pentru că este afundu si micu, elu c ce mereu; si tocmai pentru că c ce mereu, — b l'a o să tiena multu; si fiindu că dlu ministru se cautu totu cu ciarlatani, si bub'a astfelu totu mai multu s nvenina, ce mai sciti, ce se mai póte nasce din ea.

 ca istori'a fidela si acurata a necasuriloru natiunei romane din Transilvania, cu regimulu de statu alu Ungariei.

Dar noi ne-am decisu să vorbinu, nu numai in alegorii, ci pre facia, tare si susu, curatu si limpede. De ce să mai amblamu a ascunde pisci'a in sacu, a face secrete, unde faptele sunt invederate, si nu se mai potu ascunde.

Da, dlu Andrassy totu a tienutu că-e gluma si-e siaga cu romanii, — pana candu de o data se pomeni că — *nemultiamirea romaniloru este generale*, si că aceea — in Viena si Praga, si póte inca la unele alte locuri — si mai multu decidiatorie, este mai bine cunoscuta si luata in calculu, de c tu in Buda-Pesta.

Cam spariatu deci dlu Andrassy, bată tob'a si-si adună — pre romanii cei credintiosi, adeca cei-ce au sete de bani si de ranguri, si-i puse in miscare, ca să sc ta pre romanii ardeleni — „din somnulu celu de mórte,” din passivitate; nota bene, din „passivitatea opositiunale!”

Passivitatea naturale, inert'a, credemu că nu l'ar neodihni pre dlu cont. Andrassy; — nu li-ar pass  dloru stepanitori de i-ar cuprinde atare passivitate măcar pe toti romanii din lume; dar passivitatea opositiunale politica, ori c tu de ne'nsemnata impare ea, ei pr  bine sciu că — *ce va se dica*; sciu că, intorcendu-se mane f i'a pe dosu, legile unguriloru, facute despre romani fora de acestia, n'au nici o valóre, fiindu că li lipsesce moral'a;  r valórea factica, tiene, numai pana tiene *poterea fisica*, pe care ea se radiema; — carea  rasi la dnii magiari tiene, pana o sustienu *poterile mai inalte straine!*

(Noi am spusu acést'a domniloru stepanitori — in diet'a loru, in faci'a lumii; deci — de ce să ne sfimu a li-o repetă aici, candu noi pururia si pretotindenia dorim  să fimu sinceri cu ei!)

In desiertu — dlui Andrassy si inca unoru altoru corifei magiari, cei mai buni si seriosi patrioti romani, li-au spusu si li-au aretatu, că — *nu este vindecare radicale si adeverata a reului, de c tu prin multiamirea sincera si onesta a pretensiuniloru romane*, si a nume incátu pentru transilvaneni prin restituirea autonomiei tierii loru: dlu Andrassy se vede a preferi ciarlatanismulu, coruptiunea unor'a si altor'a. In desiertu li s'a aretatu, că prin acésta gresita tractare a reului, *reulu cresce si se invenine a si inradecina* totu mai multu, incátu póte să devina mai la urma necurabile: dlu Andrassy — par' că mai vr  să p ra, de

c tu să pric pa vócea moralei, si a intie-leptiunei, si a adeveratei fratietati!

Pentru a doved  că este asia, intocmai asia, ne provoc mu la repetitele pertractari, ce — aicia in Pesta, si diosu in Transilvania, a nume in Brasiovu au avutu locu intre corifei de ai nostri si intre factori de ai guvernului.

Cand u „P. Napló,” organulu principale ale partitei guvernului vorbi  despre caletori'a dlui Min. Kerk poly pe la Brasiovu, elu se sprime  de a drep-tulu că — dlu Ministru la intelnirile cu mai multi romani de frunte, a c scigata „deciaratiuni imp ciun rie despre tienut'a mai departe a romaniloru.

Va se dica: *tienut'a de pana ac  a romaniloru a fostu nepaciunitoria pentru domnii stepanitori.*

Acést'a să ni-o not mu bine, pentru ca să potemu pricepe: cum domnii stepanitori voiescu să scape de acea nepaciunire, carea nu este alt'a, de c tu ceea ce o spuseramu mai susu, *temerea de consecintiele passivitatei opositiunale!* —

Cu ocaziunea jubileului Escel. sale dlui Archiepiscopu si Metropolitu in Sibiu, din mai multe partii s'a intetit u *tienerea unei conferintie politice-natiunale*, carea apoi s'a si tienutu, participandu la ea unu insemnatu numeru de intieliginti romani.

Domnii mai vertosu staruitori pentru acea conferintia, cereau si aperau, ca — să se pronuncia *recederea de la passivitate.*

D'alta parte, barbatii nostri nedependenti, concedeau celu multu, ca — *intr'o adunare generale a intieligintiei romane*, să se desbata si decida: *facia de impregiurarile actuali, ce feliu de politica ar fi să mai urme natiunea romana, intru interesulu causei sale?*

Cei d'antai, si déca concedeau espediintele de o adunare natiunale, dar doriau ca atare, din capulu locului să se conv ce pentru scopulu si respective cu program'a „*d'a est din passivitate*” si d'a regulă o activitate  resi-care, acést'a a numitu in privint'a *participarei la alegerile pentru diet'a ungurésca din Pesta.* (Firesee; căci altfelu de passivitate nici nu essiste, nici nu s'a adoptatu de natiunea romana din Transilvania.) Din care cauza acesti domni si pretindeau destulu de aieve, că la atare adunare n'ar ave ce să caute, si nici că ar fi să fia admisi — *barbatii d'alta opiniune.* (!)

Ceialalti din contra sustieneau că — o adunare generale a romaniloru, n'ar av  nici unu intielesu si nici cea mai mica valóre, déca ea s'ar tiené numai pentru o anumita directiune si o certa clasa de ómeni.

Maioritarea — tare precumpenit ria, a decisu pentru acésta din urma opiniune; ba mai multu: *maioritatea nici n'a cutesatu să recunosca si respice, ea de sine, din capulu locului, necesitatea absoluta, s u oportunitatea de vr'o adunare generale romana, intre impregiurarile de facia.* De ac  rezultatulu lungei conferintie a fostu, că s'a alesu o comisiune de *siepte membri*, luati din ambele grupe de pareri, si acésta comisiune s'a insarcinatu: *a afl  unu modu, cum să se consulte despre tienut'a politica, in presentu si in viitorulu celu mai de aprope, si — despre necesitatea si oportunitatea unei adunari natiunale, precum si despre timpulu si loculu de intrunire, si modulu de convocare, — toti „barbatii competinti” adeca toti intieligintii mai ds frunte ai natiunei?*

Acea comisiune, custat ria din DD: E. Macelariu, I. Hania, J. Rusu, Dr. J. Nemesiu, Dr. J. Borcea, Dr. D. Racuciu, si Vis. Romanu, vrendu a respunde mandatului seu, a insarcinatu pe doi domni, din ambele grupe de pareri, pe Dr. Borcea si pe V. Romanu cu stilisarea si formularea adresei catra „barbatii competinti;” — astfelu s'au nascutu du ue concepte, dintre cari alu dlui V. Romanu a fostu primitu — *asi -dicendu de toti, si s'a si spedatu catra mai toti cunoscutii barbatii ai intieligintiei nóstre natiunale.*

In nrulu urmatoriu vomu public  in totu cuprinsulu seu acésta adresa essa-

mnat ria, c tu si — *responsulu nostru, parerea nóstra in cestiune.* Credemu că vomu ajunge tocmai bine, pre candu rezultatulu essamenului tienutu cu intieligintii de competintia — se va supune la decernere s u clasificatiune. —

La resc l'a din Croatia.

„P. Napló,” organulu deakistiloru, aretandu situatiunea regimentului Ogulinu si descriendu poporulu si impregiurarile tocmai a partiloru rescolate *) — si spunendu că parol'a rescolatiloru este: „*mórte tuturor magiiloru si austriaciloru!*” — esprima temere că — nu se va pot  medilocu usioru o *isolare a acoloru partii*, si foculu se va lati mai departe.

Eschiama apoi diupanulu deakistu: *Dar cum nu pricepe acelu poporu că — tóte c te se facu in privint'a granitiei, se facu pentru binele poporului; — inchoiandu cu cuvintele:*

„*Intre tóte impregiurarile, pentru noi celu mai fatalu si nepriceputu lucru este, că Ungaria maresce pe Croatia, i emancipa confiniel'ei militari, spre acestu scopu i e o sarcina considerabile a supra-si — in bugetu, — si apoi rezultatulu e, că Croatia rumpe in bucati conventiunea ce am incheiatu cu ea,  r in granitia se rodica gl te armate pentru d'a stori pre magiari!*”

Intr'adeveru trista aparitiune; noi inasa numai at t'a ne mir mu: *cum de dnii magiari — n'o pricepu si n'o afla naturale!*

Venim  deci să li-o splic mu noi, ca frati buni, frati adeverati ai natiunei magiare.

Credemu că — domnii magiari 'si mai aducu a minte candu ac  cam trei ani, in diet'a loru, in aplausulu loru, pare-ni-se dlu Em. Iv nka dicea, că — *de la Austria in cei diece ani, pre c tu a stepanitu Bach si cu sistem'a sa, magiarii nemie'a, chiar nici dispusetiunile cele bune si favorabili, nu le-au primitu cu placere.*

Ei bine, dloru deakisti,  ca-vi analogi'a; — intrebati-ve pre voi insive; intrebati pre d. Iv nka, că — *de ce magiarii de la Austria, nici chiar cele mai bune — nu le-au primitu cu multiamita?* — ci, din contra, au injurat'o, cu pre Dinasti'a ei svab sca, pre tóte cordile, si a conspiratu in contra-i cu toti inamicii de mórte ai ei.

Dar voi — póte veti fi uitatu, de candu noroculu, s u politic'a n mtiului ve desm rda; deci — precum promiseramu, venim  a vi spune noi caus'a. —

Caus'a este: pentru că — *vi-ati mancatu  ment'a*; pentru că, de cinci ani astfelu ve portati facia de popóra, incátu numai cine e orbu s u blastematu — nu vede si nu pricepe, că — sunteti nesaturabili ca lupii, că — tóte folósele vietiei de statu le-ati confiscatu eschisivu numai pentru voi si uneltele v stre, că — pentru luminarea, cultur'a, perfeptiunea natiuniloru nemagiare n'ati facutu nimic'a, chiar nimic'a, ba că — nici nu le suferiti pre ele cu limb'a loru, in statulu publicu. Cu unu cuventu: sunteti de diece ori mai netoleranti si despoti facia de natiunile nemagiare ale patriei, de c tu er  absolutismulu n mtiului, ale carui tendintie de impilare urmati a le practis  — facia de altii, si mai a naibeii, a le face chiar cu corne.

Asi  nu merge, domniloru deakisti; au remas de rusino cu acésta politica n mtii si-i sorbu astadi zam'a, — voi, o s'o patiti multu mai reu. Nu este binecuventare in lotria, si — lotria este: a despoia pre altulu, pentru ca să am eu. —

 ca caus'a, pentru carea — nime n'o se multiam sca magiiloru pentru facerile de bine ale guvernului magiaru de astadi. Lase domnii magiari, ca popórale să-si caut' ele incesi de sine, să se feric sca ele incesi, dupa cum le va invetiá angerulu loru celu bunu. De domni'a si tutel'a magiara s'a saturatu lumea pan' la gr tia! —

Dupa depesiele sosite iori si alta-ieri din Zagrabia, rescolatii ar fi fostu incungiuarati si batuti si improscati,  r conducatorii loru ucisi. In fruntea resc lei s  fia statu unii dintre natiunali essaltati, a nume din partit'a lui Starcevic, precum Kvaternik, Rakic si Bach, cari s  fia cadiutu morti in lupta.

*) Teritoriulu regimentului Ogulinu este o parte din graniti'a croatica, desfiintata prin guvernulu magiaru, are 48 de mile □ si cu 60,000 de locuitori, seraci, dar f rte vertosi, selbategi si cutesatori. Partea rescolata a teritoriului, compani'a Rakowitza, se marginesce cu Dalmatia turcésca si este unu complexu de munti sterili, cu o clima aspra. —

„Zukunft“ din Viena néga că partit'a națională din Diet'a Zagrabiei ar stă în legătura cu rescol'a. —

Ce felu va fi fostu acésta rescol'a, raporturile mai tardie și detaiate ni vor lamuri. Pentru acuma ajunge a sci că — mai multe regiamente s'au mobilisatu în contra ei. —

In Blasiu,

la 19-a a lunei și anului curinte, foculu cu fur'a sa prefacendu în cenusia una parte înscăunată din strad'a principale a satului Blasiu, a nemicitu totalminte pre 20 economi și capi de familie, — cari în capu de iérna au remasu fora scutu, bucate și nutretiu pentru sine și vitele lor. —

Pentru a se întinde mana de ajutoriu acestor daunati, în una adunare de întielegenti, negutatori, industriași și economi, ținuta în opidulu Blasiu în 20 a lunei și anului cur. sub presiedint'a suberisului s'a formatu și constituitu unu Comitetu, sub titlu de „Comitetulu de ajutorire pentru daunatii din Blasiu-Satu prin foculu din 19 sept. sér'a 1871.“

Acestu Comitetu prin întrevenirea personala a esmisiloru sei, va nesui prin giurulu Blasiului a stringe, ce și câtu i va fi cu potintia, spre a ajutorá pre cei daunati. Dar daun'a și calamitatea este asia de mare, în câtu ofertele potintiose de pre aici, socotindu macar și succursulu, în sine luatu de totulu însemnatu, alu Escelentiei Sale, Parintelui Metropolitu, facia cu aceia — mai că remanu neînsemnate. —

Blasiulu este léganulu culturai, focariulu sentimentului, și altariulu divinitatei românesce din cóce de Carpati; — acestu Blasiu deci crede, că vócea, desl debila, a subscrisului va patrunde nu numai în inimile totoror romanilor, candu îi chiama pre aceia, ca spre a concurge la vindecarea ranelor de totu afunde a celor daunati, s'etec întru spriginirea Comitetalui ajutoriu mai susu numitu: ei va patrunde chiar și în inimile natiunilor conlocutórie din patria, din cóce și din colo de muntele regiu, — ma chiar și în inim'a înaltului guvernii regnicolare; și prin urmare va patrunde și în inim'a P. T. Dvóstre, candu Ve recérca rogandu-ve, ca spre scopulu aci desbatulu s'efaceti în giuru-ve una colecta câtu mai estinse, și s' incurgeti prin indemnare, ca ofertele se fia câtu mai isemnate.

În capu de ofertu s'efaceti bine a primii ori-ce, ce numai are pretiu; — și transformandu naturalioru în bani, sumele incurse și numele daunitorilor preste totu a le tramite sub adres'a: „Comitetulu de ajutorire pentru daunatii din Blasiu-Satu prin foculu din sept. în Blasiu.“

Ofertele ce vor incurge, spre a se poté publicá din luna în luna în foile publice, — vor fi a se tramite în cóce, inserise în listele ce se tramitu! —

Nu credu că vr'unu romanu, ori de si nu romanu, dar cetatienu adevératu, care va capeté atare lista, s'nu nesuiesca a-o retransmisi și s'nu retransmisi si fapticu, câtu mai încarcata.

Si rogu pre Dumnediulu meu! ca s'nu me insielu în credintia-mi, și s'nu dee potere, ajutoriu și binecuvéntare atâtu celor cari vor conclurá întru implinirea credintiei mele, câtu și celor, cari cu tóta grab'a se vor arétá gat'a de a face oferte pentru cei atâtu de lipsiti! —

Blasiu, la 21 sept. 1871.

În numele Comitetalui

Timoteu Cipariu,

prepositu capitulare ca Presiedinte.

NB! Publicandu acestu apelu ce ni se tramite, și recomandandu-lu inimeloru crestinesce și filantropice, ne dechiarámu gat'a de a primii în list'a ce jace deschisa la noi, ofertele de binefacere, și de a le naintá la destinatiune.

Redactiunea.

Sibiú, 7 octombre n. 1871.

(„Archimandritu alu Archidiecesei.“) Vetii cetitu în „Telegrafulu Romanu“ Nr. 67, că mai alalta-eri s'a daruitu archidiecesei nóstre, si asia si nóa Sibiieniloru, pe nesemfite si necisate, unu Ce, unu ce nou de care nici n'am visatu, fiindu că neci n'am semtitu pana acum vr'una necesitate; ni s'a octroatu adeca unu Archimandritu, nou de nouitiu.

Celebrandu Esa parintele Archiepiscope si Metropolitu în 22 ale curintei sant'a liturgiá, în onórea dilei onomastice a préinaltiatului imperatu, s'a aflatu indemnatu, a chirotesi de Archimandritu pe fostulu pana acum protosinccelu si vicariu alu seu, parintele Nic. Popea.

Fapt'a acést'a, care precum se vede din „Notitiile“ Telegrafului, a fostu conceputa mai de multu, — a supriului publiculu profanu cu

atát'a mai multu, cu câtu mai putieni, adeca numai doi-trei, cei mai de aprópe, au sciutu înainte, că are s' se întemple.

O spunemu din capulu locului, că nóa ca mireni ce suntemu, pré putienu ni pasa de naintarea acést'a a numitului parinte, de órece pentru noi nici potemu, nici vremu a ópre-tinde, și prin urmare suntemu liberi de tóta jalus'a.

Manturisimu mai departe, că nu vremu s' cercámu mai de aprópe dupa causele și îndemmurile, din care Présantitulu nostru Archiepiscope si Metropolitu a implinitu actulu acést'a; nici că întrebámu: de s'au remuneratu prin acestu actulu meritele respectivului, precum credemu că se remunerara de curendu ale acoloru tenerei, ce de abia esiti din scóla, de abia ieri alalta-ieri îmbracati în reverende, se distinsera cu bráne rosie; — dar nici că vremu a sci: nu cumva a trebuitu s' aiba succesoru Archimandritulu din Ludosiu, redicatu la acést'a demnitate sub starea anormala a bisericeii nóstre, sub reposatulu episcopu Moga, séu archimandritulu Meletie, care a adusu cu sine acést'a demnitate, candu a venit din Turcia ca parochu grecescu la biserica gr. or. din cetatea Sibiului!?

Totu ce ne face s'nu potemu remané indiferenti la amintitulu actulu, este aceea, ce privește archidieceși'a întregá și prin urmare pe toti membrii ei în genere, și pe unulu fiecare în specia: este împregiurarea ce ni ó desvalesce „Telegrafulu Romanu“ în cuvintele: „Cu ocaziunea acestei solenitáti s'a chirotesitu N. Popea de archimandritu alu archidiecesei transilvane“; este mai departe și aceea, ce numitulu organu totu în nr. 76, sub rubric'a „Varietati“ ni revelédia dicendu: „Escelentia sa — — în urm'a conclusului sinodului anualu archiereescu din anulul acést'a a chirotesitu de archimandritu“, etc.

Noi ardelenii nu suntemu norocosi astadi a avé manastiri; am avutu odinóira multe și bogate, dar ni le-au mancatu și ni le-au pustiitu aceia cari ne-au mancatu și pustiitu, ne manca și pustiescu și astadi! — Pe langa tóte acéstea scimu și noi, ce însémna cuventulu „Archimandritulu“ și — cine, si ce este „Archimandritulu“. Scimu adeca, că archimandritulu este acel'a din cetulu Calugariloru unei manastiri anumite, pe carele acelu cetu, în adunare si sedintia regulata si-lu alege de celu d'antairu alu seu, pe carele apoi episcopulu diecesanu, în a caruia eparchia se afla monastirea, ilu chirotesece de atare, anumitu pentru manastirea în care si pentru care fú alesu. Asemenea archimandriti cunóscemu; ba cunóscemu și de aceia, cari sunt chirotesiti — „ad honores“ séu — „per abusum“, totu atát'a, — adeca pentru manastiri ce nu mai essistu. Archimandriti insa ai unei diecese séu archidiecese, nu mai cunóscemu în întregá lumea crestinesca ortodossa!

Mai scimu inca si aceea, că archidieceși'a nóstra a regulatu prin Statutul organicu tóte autoritatile bisericesce, de la capelanu și pana la archiepiscope sunt supuse alege-rei; tóte au cerculu loru de activitate speciale, marginitu și anumitu. — Cum vine dara că unu archimandritu, care are întielesu numai într'o manastire, despre a carui plamadire, fragmentare și dospéla afora de vr'o doi-trei inși nime nu a sciutu nemic'a, și numai dupa ce-lu veduramu plasmuitu dupa chipulu si asemănarea sa, ca pre unu „deus ex machina“, — cum vine — dicemu, că unu asemenea archimandritu s' se prochiamu de ó data de archimandritu alu archidiecesei?! Noi cunóscemu și recunóscemu corporatiuni archidiece-sane; cunóscemu și recunóscemu si pe unie'a persóna a archidiecesei, adeca pentru întregá archidieceși'a, pe Archiepiscope; dar „Archimandritu archidieceșanu“, séu alu archidiecesei, dupa nici una institutiune bisericesca nu cunóscemu si nu potemu s' recunóscemu!

Mai paradocsu si totu d'ó datu ilegalu este, ce ni descopere „Telegr. Rom.“ afirmandu că Archimandritulu din cestine s'a facutu în urm'a conclusului sinodului anualu archiereescu din estu anu. —

Nu voimu a întrebá: de candu datédia acelu conclusu alu sinodului archiereescu? — protestámu insa cu tóta solenitátea a sup'a si in contra unui asemenea conclusu — déca essiste, si-lu dechiarámu de nelegalu, ca unu amestecu alu parintiloru episcopi din diecesele sufragane, în afacerile curatu proprie ale archiepiscopei nóstre autonome. Chirotesirea unui archimandritu, tocmai asia ca chirotesirea unui

preotu, si chirotesirea unui protopopu, apartiene la dreptulu de competintia alu episcopului eparchialu, fora amesteculu altui episcopu, nici chiar alu Metropolitulu; ér Statutul organicu în §. 174, pct. 1 — 6 detiermuresce chiaru si apriatu cerculu activitátei sinodului archiereescu. Pentru aceea, si pentru că scimu, că estu anu — 1871, Pré santitii parinti episcopi n'au avutu ocaziune, de a conveni toti nici la resiedintia metropolitana, nici aiuria, si asiá, dupa noi, nici că au potutu aduce vre unu conclusu sinodalu; apoi pentru că citatulu §. 174 din Statutu este cu multu mai chiaru, decátu s'efia potutu seduce pe careva dintre Pré Santiele loru la ó asemenea ingerintia ilegala în afacerile curatu si eschisivu archidieceșane, si resp. a cetului unei manastiri: ne vedemu constrinsi a dubitá în autenticitátea si adevérulu „Varietátiloru“ respective din „Telegrafu“, si ni vine a crede, că tendintia densului a fostu: se víro ó anomalia ca acést'a dupa spatele Sinodului archiereescu.

Dupa cele premise, rogámu pe respectivi: s' stérgea câtu de curendu, si cum vor aflá mai conformu legei, acést'a anomalia, ér pe viitoriu s' se feréscu de asemenea anomalii ca de par'a focului, — pré calificata d'a ni mistui mandrulu edificiu alu ortodossiei canonice, adevérate. *)

Mai multi ortodossi din Sibiú si din vecinatate.

Langa Resitia, în Carasiu, în opt.

(O ruina trista, prefacuta într'unu palatu sacru, redicatoriu de inime!) Cine a veduitu vr'o data ó ruina trista, unu edificiu adeca derimandu-se, parasitu de tóta lumea, — acel'a póte s' aiba ó întipuire despre dog'a la care ajunsesse biserica romana ortodossa din Resitia camerale, pre care crestini nostri începusera — acum vr'o 10 ani a ó zidí, si ó si redicasera pana la naltimea cuvenita, candu apoi, urmandu ani rei, si desecandu betiloru ómeni medilócele, ér vr'unu barbatu de zelu, spiritu si svatu ncavendu, cas'a lui Ddieu remase préda tempestátiloru, cari ó fecera ó ruina trista!

Am avutu jude de cercu romanu si ortodossu, dar a trebuitu, prin influintia si spriginirea poterica a strainiloru — s'no parasésca, s' se face „pater patriae“, pentru ca în loculu seu — ér prin influintia straina, s'ni vina unu strainu, ca s' se face parinte alu crestiniiloru nostri!

Se dico că — asia e dat'a romanului, s' totu incépa, dar — varu s' finéscu. — Nu e dreptu! Adevérulu e, că bietulu romanu — n'are destui barbati cu inima si sufletu, si zelu si pricepere, pentru de a-lu conduce spre bine!

Essemplu eclatante ni este tocmai în casulu de facia, dém'n'a comuna a Resitiei-camerale, carea, pan' aci parasita, acum de unu anu de dile, prin svatulu si conducerea plina de zelu a judelui cercuale Biró Béla, cu ajutoriulu medilócelor subventiuni în bani si în materialu, si smulse biserica din braciare ruinelor ce ó cuprinsesera, si ó redicara falnicu în susu si ó scutira sub acoperisulu, încátu ea astadi impune de departe privitorului strainu, si imple inim'a crestiniiloru de bucuria si de multiamire catra bravulu svatutoriu si conductoriu.

Internulu santei biserice maretie — firesce nu este terminatu finalminte, dar totusi nu lipsesce de câtu santirea ei, pentru ca óa se póta deveni numai de câtu — cas'a si palatulu lui Christosu, si mangaierea poporului.

Crestinii nostri deci acum si-au îndreptatu rogarea si sunt plini de doru, ca Il. Sa dlu Episcopu din Caransebesiu, luandu în démna consideratiune sacrificiale loru cele mari si suferintiele loru cele lungi, s' birevoiesca a esí

*) Candu dámu, si — considerandu caus'a, si pré stimabilele persóne ce ni se adresédia, nu potemu a nu dá locu acestui cuventu, în forma de protestu, pentru unu actulu bisericescu straordinariu, si — cum se pretinde — abnormalu, — nu potemu cu ó cale a retacé, că tocmai împregiurările de astadi, candu crisele politice sunt la ordinea dilei si — tóte popórale nemultumite, între cari romanii, si a nume romanii ardeleni, cu dreptu cuventu ar fi s' stee în frunte, — trebuie s' se improune tóte poterile, în armonia si solidaritate, pentru d'a profitá de ocaziune si d'a se smulge din ferele unei sisteme ucidiatórie de popóra si de cultura, — acéste împregiurari nu ni potu recomandá si permité, s'efacemu causa mare si multa vorba despre incidinte. S'no multiumimu a ni fi reser-vatulu dreptulu. Lamuririle definitive — s' le lasámu viitorului mai putienu criticu si agitatu.

Redact.

cátu mai curendu la faci'a locului pentru actu u santirei bisericeii loru, scapate din ruina si a securate vietiei si mangaierei crestinesce. —

Caransebesiu, 7 octombre n. 1871.

Lun'a trecuta, inca pre candu Il. Sa Dlu Episcopu petrecea la Sibiú pentru serbarea iubeleului Esc. Sale Metropolitulu, unu dnu preotu din tractulu protopresbiteralu alu Oravitiei, venindu la Il. Sa în unele cause ale sale, si neaflandu-lu a casa, se abátu si pre la mine ca la unu amicu. La acést'a ocaziune mi comunicá caus'a în carea a voitu a vorbi cu Il. Sa, aretandu-mi si unele acte, si aci spre mare mirare a mea observai pre unu actulu sigilulu bisericescu, totu celu batranu, cu slove cirilice vechi. Întrebai deci, că póte nu s'a facutu si prin tractulu Oravitiei dispusetiune pentru sigilele nóue cu inscriere romana? Respsunsulu fú că — s'a facutu inca anul trecut, candu s'au incasatu si bani spre acca séma, dar pana acuma nu s'au vediatu nici sigile, nici bani! Nu-ti fia cu mirare de acést'a, continuá parintele, căci mai multa mirare merita urmátóri'a împregiurare: Ca la diece ani espirara déjà, de candu tóte bisericele romane, în urmarea unei ordinatiuni consistoriale, au prenumeratu cu câte 10 fl. v. a. una carte asiá numita „Chiriacodromion“, ó carte ce contine tóte cuventurile bisericesce de preste anu, tradusa din limb'a gréca si edata cu binecuvéntarea Escelentiei Sale Dlui Metropolitu alu nostru; — si pana astadi acea carte, desl platita, nu s'a mai ivitu prin bisericele protopresbiteratulu nostru, pre candu prin celalalte districte protopresbiterale se folosescu preotii de dens'a în deplina mesura! Ar mai fi, incheiá parintele, si inca altele multe de disu, dar — omulu se ingretiosiedia eandu cugeta la ele si — nu li scie dá de capetu. —

Vedeti dle Redactore, ce grele suspiciuni pronuncia între patru ochi preotii nestri contra mai mariloru sei: — bine, de ce nu esu pre facia cu ele si cu dovedile ce au pentru abusuri, naintea Consistoriului si chiar a Sinodului eparchialu? De ce se face preotii nostri vinovati prin tacerea loru si suferirea reului, de partasi reului séu fricosi facia da adevérulu si de lumina. Ce alt'a trebuie s' creáda omulu, de câtu cá — si domni preotii, martori ai abuseriloru, vor fi avendu pecatele loru mari, de ale carorú descoperire se temu prin mai marii loru.

În astfelu de situatiune — nu remane de câtu a denunciá Venerabilulu Consistoriu si cu deosebire Senatulu bisericescu si celui epitropescu întemplantarea, si a rogá s' se foca acelea pasii necesari pentru aflarea si vindecarea reului, pre langa care moral'a si buna starea nóstra bisericesca nu póte s' prosperedie. —

Unu graniceriu.

Ciacova, 27 sept. v. 1871.

Diu'a de alalta-ieri, de sambata în 25 opt. a fostu ó díá, de mare însemnate si de nospusa bucuria pentru romanii din Ciacova, pentru că în asta díá, poporulu a avutu fericirea d'a vedé cu ochii sei pre Archiereulu romanu din diecesi'a Caransebesiului.

Il. Sa Dlu Episcopu, în comun'a vecina Jebelu, prin ó deputatiune din cleru si din doctintii tractului a fostu intempzinatu si salutatu; asemenea si romanii din Ciacova, prin una deputatiune a lorú propria, totu acolo l'au bineventatu. Din Jebelu pornindu Il. Sa spre Ciacova, a fostu petrecutu de ó multime de tineri romani calareti, si de deputatiunile amintite, cari într'unu lungu siru de trasare i urmá. Asia ajunse în orasiulu nostru între mii de strigári de „S' tráiesca!“ si între sunetele clopotelorú si bubuitulu piviloru, si stete naintea stei Biserice, unde ilu acceptau în ordine scolarii romani din Ciacova, si mai multi dni protopopi si preoti romani, îmbracati în ornate; ér multimea poporului érá tora numeru! Fetitiile romane, invesmantate albu în costumu nationalu, cu buchete de flori în mani, faceau spaliru, care spaliru érá asternutu cu covóra frumóse. Il. sa intrá în s. biserica, unde dupa ó scurta rogatiune si sarutarea ss. icóne, a binecuvéntatu poporulu; petrecutu apoi totu de cei ornati si de poporu a esitu afora, unde îndata ó prunca romana de 10 ani, Virgilia Nicolaevicu, i tiena ó cuventare de câtu care nu se póte mai frumósa, intonandu cu budie de angeru testulu scripturei: „Din gur'a prunci-loru si a celorú ce sugu ai întemeiatu lauda!“ — Dupa ce a sositu la cortelulu ce i se pregatise, Il. Sa a primitu salutarea supremului comite a Temisiorii si ovatiunele clerului si a doctentiloru. Sér'a batalionulu „hovátiloru“ i-a facutu seranata prin unu conductu imposante de

facile si music'a militare a cantatu note frumoase. Domineca II. Sa, dupa datina, a fostu petrecutu de scolarii romani, de mai multi protopopi si preoti romani inornati si de multu poporu pana la destinatul locu, unde s'a santitu cu tota pompa stindardulu batalionulu de *honvedii romani*. Aci Dlu Episcopu a tinentu o cuventare ocazionale, din carea toti cei de facia se convin sara despre rar'a elocintia si sciintiele cele nalte ce posede acestu D. Eppu romanu. Il. Sa apoi, petrecutu la locintia sa cu tota pompa, dar de poporu si mai multu, numai de catu i se infacisiera romanii din Ciacova si-i fecera omagiale loru formali. —

Luni demineta, dupa ce mai antaiu prim pre mai multi preoti si docenti, parasi orasiulu nostru, — re'tornandu-se er pre la Jebelu spre casa. Ddiu se ni-lu porte in pace si senatosu!

Varadia, in 8 oct. 1871.

In nrulu 77 alu multu pretiuitulu nostru diariu „Albina,” comun'a Marcovetiu, prin docintele seu, aduse tributulu de recunoscintia ilustrilor proprietari ai nostri, fratiniilor Milosiu si Atanasii de Baiciu, pentru pretioasele daruri ce le-au facutu acestia bisericeii romane de acolo. — De ore-ce acesti illustri domni au daruitu si bisericeii nostre asemenea pretioase daruri, unu stegu de metasa dupla si forte pomposu, si o candela de argintu, ambele in pretiu de 4 — 500 fl. v. a. totu intru eterna amintire a repausatei loru mame, principesci Petra, narcuta Obrenovicu, si a repausatei socie a dlui Milosiu, cu numele Ecaterina, nascuta Harisiu, — comunitatea nostra dreptu-maritorgia, la rondulu ei, pentru tote aceste frumoase daruri, vine a se asocia celei din Marcovetiu, si a dice si ea: *Ddiu se tramita sufletele repausatelor la loculu de odihna, si fia-li tieren'a usiora!* — er domniloru binefacatori li dice: *Ddiu se-i tiena inca la multi ani, in pace si sanatosi!* Asia se fia.

In numele crestiniilor multiamitori:

N. Miocu,
parochu.

Varietati.

— (Mare toiu) fecera dilele trecute foile straine din acea intemplantu, ca dlu eppu romanu din Caransebesiu a caletoritu atata cale de lunga pan' la Ciacova, pentru a santi stindardulu honvediloru din acele parti. Si noa ni-a venit reportu despre acestu actu „politico-bisericescu,” dar noi — nu punemu nici o insemnatate pe elu, pentru ca — deca ne-am scandalisatu, candu acu cate-va luni, stindardulu honvediloru din Lugosiu, totu romani si totu dreptu-credintiosi, s'a santitu in alta biserica si prin intevenire straina, apoi asta data din acestu punctu de vedere — am fi primitu o satisfactiune. Er de demonstratiune politica, casulu n'ajunsu chiar nimic'a; dica cine ce va dice. —

— (La cestiunea despre passivitate,) ni se scrie din Alba-Julia, in Transilvania, ca fiindu a se alege tomai acuma unu deputatu la diet'a Ungariei, romanii orasiului, acum cate-va septemani, se adunara si se consultara: deca ar fi se participe si ei la actulu de alegere? — la care ocaziune aprupe in unanimitate se pronunciaru a remane facia de alegeri la diet'a Ungariei — si mai departe in stricta passivitate. Eta responsu din poporu domniloru ce totu meren staruiescu pentru activitate seu participare la astfelu de alegeri!

— (Cestiunea Stroussberg.) Fiindu ca din Jassi „Uniunea liberala” ni anuncia, cum-oa s'a pusu sub pressa o brosiura in limba franceasa cu titlulu: „Cestiunea Stroussberg dupa actele oficiali”, destinata a lumina publiculu strainu a supra aceste scandalose afaceri; — noi pentru totu acestu scopu atragemu attentionea publiculu a supra brosiurei, aparute deja in a duou'a editiune in Berlinu, cu 10 documinte originali, sub titlulu: „Dr. Stroussberg und Consorten, die rumänische Regierung u. die Besitzer rumänischer Eisenbahn-Obligationen.” Decatu acesta brosiura, abia pote cineva infera mai bine hoti'a ciarlataniloru din Berlinu, facia de Romania si de publiculu pacalitu cu obligatiunile furate! —

— (Abia ca scriseram in nrulu 79,) candu vorbiramu de atacurile magiare a supra nationaliloru in Nitru si in Ungvar, abia ca scriseram, cum se pronuncia unu dnu deputatu serbu despre o asemenea eventualitate la serbi, si — eta ca ni si soi scirea despre unu

asemenea conflictu, la Panciova, pre care inaserbii prevenira alu provocu, celu putienu alu face fisicu.

Unii domni magiaroni, profitandu de presintia bandei musicale din Mehadia, ce in returnarea ei spre Pesta, tocmai petrecea in Panciova, la unu locu publicu, fecera se li se cante note magiare. Serbii, luandu acest'a de o demonstratiune in contra loru, sarira ca turbati a supra domniiloru magiaroni, si apoi — pumni si palme destule. Bietulu magistru alu capelei, vrendu a molcomi pe serbi, incepu a canta la note nationale serbesci, dar — nu-i mai folosi nimic'a; manca si elu bataia si — scapara domni cu notele magiare numai prin intevenirea intielepta a nomtiloru din Panciova! Serbii sunt si naibei; de aceea si au dnii respectu de ei, multu mai multu de catu de — capetele aplocate, cari li sunt — mai multu de batjocura! —

— (Nou diariu romanu.) Sub acestu titlu cetimu in „Telegrafulu” de Bucuresci urmatoarele: De la Pesta primimu positiv'a scire, ca acolo in curendu are se apara o noua foia romana, probalminte a guvernuluu ungurescu, sub titlulu „Patria,” edata de unu libiaru totu de acolo, cum de comunu se intempla cu foile subventionate de guvernii. Asia diariatic'a romana transcarpatina va ave unu nou rivalu, inas speramu ca opiniunea publica cu atatu mai multu se va alipi catra principalele profesate de adeveratii conducetori ai natiunei romane, prin urmare Patria lui Andrassy in fine totusi trebuo se-si dee preste capu.

— (O adeverata surprindere) ni causara, acum duoue septemani, mai multi plugari din Hodoniu, loculu nascerei redactoruluu Albinei. — Au petrunsu cum se vede barfelele antagonistiloru nostri pana in casele plugariloru nostri, cari deci, prin'o declaratiune, grabira a veni intru aperedere fiului loru pre-iubitu. — Declaratiunei ei adausera unu estrasu autenticu din protocolulu botezatiloru, sub nr. 236, alu bisericeii romane resaritene din Hodoniu, ce are patronu pe stulu Mare-Martiru Dimitrie, cu care autenticu documentu ei areta ca nainte cu 50 de ani la 1. ianuaru s'a nascutu si la 3 ianuaru s'a botezatu prunculu parte barbatasca cu numele Vicente; s'a nascutu din parinti romani plugari, tatalu Grigorie si mam'a Anna Babesiu, si s'a botezatu prin parochulu loculu Stefanu Spataru, er nasu a fostu Jovanu Milosiu. — Cuprinsulu declaratiunei plugariloru nostri este poeticu pan' la essaltatiune, intr'unu tonu, de care contrarii nostri prosaici n'ar pote de catu se se scandalisca, din care cauza nici nu se pote implini cererea dumeloru d'a o publicu. Citamu totusi din punctulu finale alu ei, urmatoarele cuvinte: „Deci dara noi locutarii si plugarii romani din Hodoniu dicemu acelor batjocuritori: se li fia rusine!” — Ambele documinte, cine vre, le pote vede la Redactiunea Albinei. —

Cercularie consistoriali

Nr. 349 Scol. II.

Invetiamentulu la scolele nostre poporali se intregesce prin institutiunea scoleloru de repetitiune, seu altcumu de domineca, cari sunt prescise atatu in legea instructiunei poporali din anul 1868, art. 38, §§. 1, 12 — 54, catu si in regulamentele nostre scolastice, a nume in §. 8 alu regulorulu cu datulu de 12 aug. 1870 Nr. 185 scol. si in §§. 16 si 17 din organizarea provisoriu, primita de congresulu nostru nationalu in anul trecut 1870.

De ore ce inas s'a esperiatu, ca institutiunea scoleloru de domineca e parasita pretotindenia, si in cele mai multe locuri nici nu a fostu vre-odata introdusa, — Consistoriulu acest'a, avendu in vedere normativele essistinti, si special'a indrumare a sinodulu nostru eparchialu din 10/22 aprile a. c. Nr. 133, cu acest'a pune in detorintia tuturor organeloru scolastice a se ingrigi: ca cu inceputulu anulu nou scolasticu pretotindenia se se introduce si se se tiena regulatu scol'a repetitoria de domineca, spro care scopu se facu cunoscutu urmatoarele:

1. La scol'a de domineca sunt detori a ambla toti pruncii de ambele secursi in etate de la 12 pana la 15 ani, si adeca iern'a cinci, ver'a doue ore pe septemana. Orelle aceste se tienu domineca si in serbatori, dupa servitiulu dumnediescu; er deca aceste dile nu sunt de ajunsu: scol'a de repetitiune se continua in cutare din celelalte dile ale septemanii.

2. Obiectele de invetiatura in scol'a de

repetitiune sunt inesai acelea, cari se propunu in scolele poporali de tota dia, a nume: *cetirea scrisieru, computulu, cunosceru mesurorulu si a baniloru, gramatic'a, exercitiile limbistice, geograf'ia, elemente de fisica si de istor'ia naturala, agricultur'a si gradinaritul, drepturile si detorintiele cetatieniloru, cantarea si gimnastic'a.*

3. Tote obiectele de invetiamentu e detoriu a le propunu invetiatiurulu localu, cu exceptiunea religiunei, care se tiene de chiamarea catichetulu localu. Acetora se lasa in voia, a impartii prin contielegere orele de septemana, dupa cum vor afia de bine, pana candu aclele se vor regula in uniformitate de catra superioritatea scolastica.

Ca scol'a de domineca sta in legatura instructiunea celoru adulti, cari adeca au esitu din anii obligati la scol'a, fora a fi invetiatiu celu putienu cetirea si scrierea. — In privintia acestora s'au facutu de aica dispusetiuni cu datulu 9 novembre 1870 Nr. 330. scol. punendu-se in aspectu si remuneratiunea acordata din partea statulu — celoru ce vor instrua cu succesu pre adulti. Deci in urmare conclusulu sinodulu nostru eparchialu provocatu mai susu, se recomanda de nou organeloru scolastice si tuturor carturariloru institutiunea acest'a, ca un'a ce multu pote contribui la desceptarea si lumitarea poporulu nostru.

Candu dar aceste dispusetiuni se facu cunoscutu tit. D. Tale spre scire, publicare si spre strensa observare din partea tuturor organeloru scolastice: deodata esti insarcinatu, a priveghia cu totu adinsulu, ca tote cele prescise mai susu se se efectueze in cerculu submanuatu cu tota esactitatea, avendu tit. D. Ta a face in reporturile lunarie amintire despre starea instructiunei repetitorie si a celoru adulti. Oradea-mare, 2 aug. 1871.

Consistoriulu gr. or. oradani.

Concursu

Se publica pentru urmatoarele 19 statiuni invetiatoresci, tote in cottulu Bihorulu si protopresviteratulu Beiusiulu, cu terminu pan' la 17 optomvre a. c. st. vechiu, — precum:

1. In *Sarmantiu*, cu lefa de 40 fl. la anu si pamentu de 4 cubule.
 2. In *Saucani*, cu lefa de 126 fl.; 4 cubule de grau, 4 de porumbu, 8 orgii de lemne, 118 portiuni de fenu, 118 de fuioru, 118 itie de fasole.
 3. In *Borzu*, cu lefa de 60 fl. v. a.
 4. In *Pokola*, cu lefa de 80 fl.; 10 cubule de grau, 4 org. de lemne.
 5. In *Meragu*, cu lefa de 50 fl.; 2 1/2 cubule de grau, 2 1/2 de porumbu, 4 org. de lemne, 58 portiuni de fenu, 58 de paie, 2 mesure de fasole.
 6. *Tarcuitia*, cu lefa de 52 fl.; 5 cubule de grau, 5 de porumbu, 4 org. de lemne, 80 portiuni de fenu, 80 de paie.
 7. *Totoreni*, cu lefa de 60 fl.; 2 3/4 cubule de grau, 2 3/4 de porumbu, 4 orgii de lemne, 2 mesuri de fasole.
 8. *Henchiriai*, cu lefa de 84 fl.; 6 cubule de grau, 2 de porumbu, 8 org. de lemne.
 9. *Cusiui*, cu lefa de 84 fl.; 6 cubule de grau, 2 de porumbu, 6 org. de lemne.
 10. *Campu*, cu lefa de 120 fl.; 5 cubule de grau, 5 de porumbu, 6 org. de lemne, 124 portiuni de fuioru, 248 itie de fasole.
 11. *V. Sopotolu* cu lefa de 100 fl.; 3 cubule de grau, 3 de porumbu, 6 org. de lemne.
 12. *Lehezeni*, cu lefa de 136 fl. 50 cr.; 6 cubule de grau, 6 de porumbu, 12 orgii de lemne.
 13. In *Baitia*, cu lefa de 74 fl.; 3 cubule de grau, 5 orgii de lemne.
 14. *Fonatia*, cu lefa de 105 fl.; 6 cubule de grau, 6 de porumbu, 12 orgii de lemne, 142 portiuni de fenu, 1 cubula de fasole i 27 fl. 72 cr. onorariu de la eppulu gr. cath.
 15. *P. Zavoieni*, cu lefa de 70 fl.; 7 cubule de grau, 6 orgii de lemne.
 16. *Fenerisiu*, cu lefa de 100 fl.; 3 cubule de grau, 4 de porumbu, 3 orgii de lemne.
 17. *Remete*, cu lefa de 60 fl.; 6 orgii de lemne.
 18. *Sohodolu*, cu lefa de 100 fl.; 6 orgii de lemne.
 19. *Dragoteni*, cu lefa de 100 fl.; 2 1/2 cubule de grau, 2 1/2 de porumbu, 3 orgii de lemne, 50 portiuni de fenu, 80 de fuiora, 80 itie de fasole.
- Toti cei-ce vor a competi la vre un'a dintre aceste statiuni, au a-si tramite pan' la terminulu mai susu insemnatu suplicele, bine instruite, catra subrisulu.
- Beiusiu, in 29 sept. v. 1871.
George Vasileviciu m. p.
Protopresbiteru si inspectore tractualu de scole.

Concursu

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu la scol'a confesionala din comun'a besericasca Siagu, cottulu Temisiorii, se deschide concursu pana la finea lui octobru a. c.

Acestu postu are urmatoarele emoluminte: 105 fl. v. a. 4 jugere de aratura, 20 metre de grau; totu atatea de cucurudiu; 7 lb. de luminari; 7 stangeni de lemne, din cari se va incaldi si scol'a; cuartiru liberu cu doue incaperi si alte necesarie localitati, cu 1/2 jugeru de gradina.

Doritorii de a casciga acestu postu se-si tramita recursele, adresate catra Comitatu parochiale, si scrise cu propri'a mana, la Inspectiunea scolasticu din Temisiora, avendu se fia acelea instruite cu documintele necesarie, despre religiunea gr. or. despre absolvirea preparandiei cu calculi bunsi depunerea essamenulu de calificatiune; mai departe despre clasele pregatitorie si despre portarea morala. Cei cu clase pregatitorie vor fi preferiti.

Din sied. comit. paroch. tinenta in Siagu in 26 sept. 1871.

In contielegere cu 1—3
Dr. P. Vasiciu,
inspectore de scole.

Comitatu parochialu.

Concursu

Pentru ocuparea postulu de capelanu pre langa parochulu gr. or. romanu din comun'a Ohaba-Mutnicu, protopresbiteratulu Caransebesiulu, se escrie concursu cu terminu pana la 10 octobru a. c. Emolumintele sunt: 1/3 parte din totu venitulu parochialu.

Doritorii de a ocupa acestu postu au se-si tramita recursele bine instruate, in intielesulu Statuluu organicu, deadreptulu Comitatu parochialu.

Ohaba-Mutnicu, 20 sept. 1871.

Comitatu parochialu, in contielegere 2—3
cu dlu protopr. tractualu.

Concursu

Se escrie pentru ocuparea posturilor de invetiatori la scolelele confesionale gr. or. din *Risculita*, *Dobrotiu* si *Tomesoi*, cu terminu pana la 1. oct. st. v. Emolumintele sunt pentru fie-care 200 fl. v. a. cuartiru, gradina de legumi si lemne de incaldu. Doritorii de a ocupa vre un'a dintre aceste statiuni, sunt avisati a-si tramite recursele loru pana la terminulu mai susu, proviedute cu estrasu de botezu, testimoniu despre absolv. preparandiei si cu atestatu despre portarea morala; cei cu testimoniu de calificatiune vor fi preferiti. Recursele au de a se adresa subrisulu in Halmagiu. cott. Zarandului

Halmagiu, in 6 sept. 1871.

Comitatu parochialu.
in contielegere cu 3—3
Nicolau Hentiu,
insp. cerc. gr. or. de scole

Citatiune edictuala

Nr. 184 ex. 1871.

Florea Tiepeneu, nascuta Pau din Potocu comitatulu Carasiulu, carea de optu ani a parasitu cu necredintia pre barbatulu ei *Joanu Tiepeneu*, fora de a se sci loculu si modulu petreceei ei, se provoca prin acest'a, ca in terminu de unu anu si o dia se se presente innaintea subrisuluu scaunu protopopescu ca judetiu matrimonialu, caei la din contra, dupa espirarea acestui terminu, procesulu divortialu urditu in contra-i se va decide finalminte si in absentia ei, amesuratu santeloru canone ale dreptmaritoriei nostre bisericeii resaritene romane. —

Jamu, in 16 augustu 1871.

Scanulu protopresbiteralu alu tractuluu Bisericeii-albe.
*3—3

Concursu

Pentru ocuparea postulu de capelanu pre langa parochulu gr. or. din comun'a Gruinu, protopresviteratulu Hasiasiulu, se escrie concursu cu terminulu pana la 25 octobru, a. c. cal. vechiu. Emolumintele sunt: 1/3 parte din totu venitulu parochialu. Doritorii de a ocupa acestu postu au a-si tramite recursele bine instruite in intielesulu Stat. org. adresandu-le subsemnatulu Comitatu parochialu. — Gruinu, 20 sept. 1871.

Comitatu parochialu din Gruinu. 2—3

Imbuldiel'a eveniminteloru politice, ni fece peste potintia a publicu o mai mare parte din multimea de manuscripte ce ni se tramisera; speramu inas ca septemanele viitorie vomu pote scote cate trei nri si asiá ne vomu usiura de multele restantie. —